

اهمیت علم و دانش در اسلام - رسالت دانشگاه در جامعه اسلامی و وظیفه انجمنهای اسلامی دانشگاه

حاضر: اعضای انجمن اسلامی و جهاد دانشگاهی دانشگاه علم و صنعت، اعضای سازمان

بسم الله الرحمن الرحيم

پژوهشهای علمی و صنعتی کشور، مخترعان و مبتکران ارزش والای علم و دانش در اسلام اشکال ما این است که مواجه هستیم با اشخاصی که بدون توجه به مشکلات و بدون توجه به خواستههای ملت، به مجرد اینکه گفته می شود که فلان مرکز باید اسلامی باشد، آنها می گویند یعنی تخصص نباشد.

اینها می خواهند که به دنیا ارائه بدهند که اسلام با علم و تخصص مخالف است، در صورتی که آیات قرآن کریم آن قدر راجع به علم و راجع به دانش سفارش فرموده است که شاید در سراسر کتب دیگر نباشد.

اسلام با تخصص، با علم، کمال موافقت را دارد، لکن تخصص و علمی که به خدمت ملت باشد، در خدمت مصالح مسلمین باشد.

یک صحبت این است که ما متخصص نمی خواهیم، این را به طور تبلیغات نسبت می دهند به بعضی - مثلاً - مسلمین که وقتی می گویند باید در دانشگاه، انقلاب فرهنگی بشود و باید دانشگاهها اسلامی باشد، اینها از این فوراً منتقل می کنند مطلب را به اینکه دانشگاهها دیگر طبیب لازم ندارد، متخصص طب نمی خواهد، متخصص صنعتهای پیشرفته نمی خواهد، فقط باید بروند آنجا و مسائل و احکام اسلامی را بگویند.

این از شیطنتهایی است که شاید از بعضی از افراد و گروهها نسبت به اسلام و انجمنهای اسلامی که گفته می شود و در خصوص انقلاب فرهنگی، این طور تبلیغات می شود.

اینها نمی دانند که مقصود ما که می گوئیم باید تمام گروهها، تمام نهادها و به خصوص دانشگاهها که مرکز علم است و مغز متفکر جامعه است، ما که می گوئیم باید اینها اسلامی باشد، نمی گوئیم که ما احتیاج به متخصص نداریم.

تا آنجا اسلام کوشش دارد برای متخصص که در احکام عادی هم، در احکام شرعی هم، متخصصتر را میزان قرار داده است، رای متخصصتر را میزان قرار داده است.

تبلیغات منفی علیه اسلام در جهت وابستگی به قدرتها ما مسئله دیگر می گوئیم، درد ما یک درد دیگری است.

درد این است که کشور ما را در این سنین زیادی که خارجها پا باز کردند به آن و خصوصاً، در این پنجاه سال دوره سیاه پهلوی، آن طور تبلیغات کرده بودند و کردند که آنها می خواهند در ذهن ملت ما و جوانهای ما متمرکز کنند که ایران، اسلام، از عهده اینکه یک علمی را، یک تخصصی را، یک صنعتی را ایجاد کند عاجز است، ما حتماً، باید دستمان را در همه چیزها به طرف شرق و کمونیست دراز کنیم یا دستمان را به طرف امریکا و ممالک غربی سرمایه داری.

آن طور تبلیغات کرده اند که می گویند باید ما در تمام چیزها از سر تا به پا غربی بشویم یا شرقی باشیم.

من در ترکیه که بودم، مجسمه آتاتورک(1) را که در بعضی میدانها گذاشته بودند دیدم که دستش را بلند کرده بود، گفتند که این دست را طرف غرب بلند کرده و می خواهد بگوید که ما باید هر چه داریم از غرب بیاید.

در سایر ممالک اسلامی هم تبلیغات را طوری کرده بودند که ما در هر امری باید مستشار از غرب یا از شرق بیآوریم و اصلاً، مغز ایرانی لایق این نیست که یک کار مثبتی بتواند انجام بدهد، حتی کشاورزی هم نمی تواند.

این یک برنامه ای بوده است که ریخته شده بوده است و تبلیغاتی که در دنبال این برنامه به وسیع شده بود باور آورده بود ملت ما را، بسیاری از افراد ما را، به اینکه ما هیچی نداریم و نمی توانیم هم داشته باشیم، ما باید حتماً، برویم یا به طرف غرب و در بلوک غربی واقع بشویم تا آنها به ما ترحم کنند و حاجتهایی که ما داریم آنها برآورده کنند و یا باید به طرف شرق کمونیست برویم تا آنها این عمل را انجام بدهند.

و الان هم مغزهایی هست، که خود را مغز متفکر می دانند، باز باورشان نشده است که خود ما هم می توانیم آدم باشیم.

آنکه ما اصرار داریم به اینکه دانشگاه که مغز متفکر یک ملت است، باید از وابستگیهای به شرق و غرب کنار برود و نمی شود که کنار برود الا اینکه فرم اسلامی پیدا بکند، آن این نیست که دانشگاه ما نباید علم و صنعتی تحصیل کند، بلکه باید فقط همین آداب صلوة را به جا بیورد! این یک مغالطه ای است که تا صحبت دانشگاه اسلامی می شود و اینکه باید انقلاب فرهنگی پیدا بشود، فریاد می زنند آنهاپی که می خواهند ما را به طرف شرق و عمدتاً، به طرف غرب بکشانند، که اینها با تخصص مخالفاند، با علم مخالفاند.

خیر، ما با تخصص مخالف نیستیم، با علم مخالف نیستیم، با نوکری اجانب مخالفیم.

ما می‌گوییم که تخصصی که ما را به دامن امریکا بکشد یا انگلستان یا به دامن شوروی بکشد یا چین، این تخصص، تخصص مهلک است، نه تخصص سازنده .

دانشگاه در راستای استقلال کشور و خدمت به ملت ما می‌خواهیم متخصصینی در دانشگاه تربیت بشوند که برای ملت خودشان باشند، نه برای کشاندن دانشگاه به طرف شرق یا طرف غرب.

ما می‌خواهیم که تمام اداراتی که در این کشور هست و تمام جاهایی که صنعت می‌خواهند ایجاد کنند و می‌خواهند این مملکت؟ وارد؟ در صنعت بزرگ بشود و در علم، ما می‌خواهیم این علم و صنعت و همه چیزها در خدمت ملت باشد، نه در خدمت اجانب.

تخصصی که در خدمت اجانب است ضررش از همه چیزها بالاتر است.

علمی که ما را بکشد به طرف امریکا یا شوروی آن علم علم مضر است، آن علمی است که برای ملتها هلاکت می‌آورد.

اشخاصی که در دانشگاه سابق تربیت شدند - الا قلیلی از آنها - اینها برای کشور ما اگر ضرر نداشتند که داشتند، نفعی نداشتند.

ما می‌خواهیم یک دانشگاهی داشته باشیم در خدمت خود مملکت، در خدمت خود ایران، نه دانشگاهی داشته باشیم که در شعار این باشد که ما می‌خواهیم که ایران متمدن آباد داشته باشیم و رو به دروازه تمدن برویم و وقتی که واقعهش را دیدیم و دیدید از همه جهات وابسته بودیم.

ما با دانشگاهی که ما را وابسته به خارج بکند - هر خارجی می‌خواهد باشد - ما با آن دانشگاه از اساس مخالفیم.

ما دانشگاهی می‌خواهیم که ما را از وابستگیها بیرون بیاورد، ما را مستقل کند، تمام کشور ما را مستقل کند و از وابستگیها خارج کند.

ما متخصص می‌خواهیم و اسلام با تخصص موافق است.

اسلام در راس ادبانی است که از علم و تخصص تمجید کرده و مردم را دعوت کرده است، حتی دعوت کرده است که هر جا یافتید علم را، حتی از هر کافری یافتید، آن را بگیرید، اما باید بگیرید و در خدمت اسلام و کشور باشد، نه علم را بگیرد و بر ضد کشور خودتان استعمال کنید.

ما می‌خواهیم یک دانشگاهی داشته باشیم و یک کشوری داشته باشیم که این وابستگی مغزی ما را که مقدم بر همه وابستگیها و خطرناکتر از همه وابستگیهاست، نجات بدهد.

ما اساتید دانشگاهی را می‌خواهیم که آن اساتید بتوانند مغزهای جوانهای ما را مستقل بار بیاورند، غربی نباشند، شرقی نباشند، رو به غرب نایستند، آثاتورک نباشند و تقزاده (2) نباشند.

ما می‌خواهیم یک دانشگاهی داشته باشیم که بعد از چند سال دیگر تمام حواجی خودمان را خودمان تحصیل کنیم.

ما با تخصص هیچ مخالفتی نداریم و آن چیزی که ما با آن مخالفیم وابستگی مغزهای جوانهای ما را به خارج، شرق و غرب، است.

دانشگاههای ما الا عده معدودی، یا در صدد نبودند که این وابستگی را بردارند یا در صدد بودند که وابسته کنند این مغزها را به خارج.

ما می‌خواهیم که اگر بیماری پیدا؟ شد؟ این طور نباشد که بگویند که باید حتما بروید به انگلستان، حتما بروید به امریکا.

ما می‌خواهیم که همانطوری که یک امریکایی اگر مریض شد به ایران نمی‌آید و یک انگلیسی اگر مریض شد به ایران نمی‌آید، یک ایرانی هم اگر مریض شد، جای دیگر نرود.

ما یک همچو تخصصی می‌خواهیم که جوری بار بیاورد کشور را و جوانهایی که در راس امور کشور هستند که اینها مغزهایشان وابسته نباشد و فکری جز اسلام و ایران در سرشان نباشد.

ما با تخصص مخالف نیستیم، انجمنهای اسلامی هم همین طور.

کدام انجمن اسلامی می‌تواند با تخصص مخالف باشد؟ کدام انجمن اسلامی نمی‌خواهد که تمام جوانهای ما در رشته های مختلف متخصص باشند و خودکفا باشند؟ همه می‌خواهند، لکن دانشگاههای زمان سابق را دیدید که ما بعد از چندین سال، سالهای طولانی، که دانشگاه داشتیم، آن وقت یک کسی که به عنوان رئیس مملکت خودش را جا زده بود، آن شاه مخلوع، برای آپاندیس یکی از بستگان خودش از خارج آدم آورد و طیب آورد که عمل کند! برای اینکه او در مغز یوکش می‌دانست این معنا را که جوری این ایران را وابسته کرده که خودشان از عهده این معنا برنمی‌آیند و اگر برآیند هم، باید کاری کرد که به همه ملتها فهماند که ما هیچ نیستیم.

ما حتی عمل آپاندیس هم بعد از مدتها دانشگاه؟ داشتن؟ نمی‌توانیم انجام بدهیم! ما می‌خواهیم این فکر را از توی کله‌ها بیرون کنیم.

انجمن اسلامی باید در صدد این معنا باشند که این فکر را از اذهان بیرون کنند و خودشان را بیابند، بعد از اینکه قرن‌ها تقریباً، خودشان را گم کرده بودند.

ما می‌خواهیم طوری باشد و افرادی تربیت بشود؟ مانند ابن سینا؟ که کتاب قانون(3) او در اروپا الان هم مورد استفاده است، نه اینکه اشخاصی باشند که الفبای مسائل اسلامی را نمی‌دانند و تا صحبت می‌شود می‌گویند اسلام نمی‌تواند! ما یک همچو دانشگاهی می‌خواهیم هم‌تراز با حوزه های علمیه که وابستگی هیچ روز نداشته اند با خارج و اگر یک کس، یک نفر، دو نفر، وابستگی داشتند، رسوا هستند.

ما می‌خواهیم دانشگاهی باشد که همفکر باشد با دانشگاههای علمی قدیمی که آنها هیچ روز وابسته به خارج نبودند و اگر فردی یا افرادی از آنها منحرف بودند در بین آنها رسوا بودند.

ما می‌خواهیم یک همچو مطلبی تحقق پیدا بکند.

ضرورت هوشیاری انجمنهای اسلامی دانشگاهها و البته راجع به انجمنهای اسلامی هم من یک تذکری که دایما داده ام، لازم است باز هم بدهم و آن این است که چشم و گوش خودتان را باز کنید که در انجمنهای اسلامی هم ممکن است که از این غریزه ها و شرقرزده ها وارد بشوند و به شما بگویند، این طور ارائه بدهند که ما صد درصد اسلامی هستیم و شرقی و غربی نیستیم، در صورتی که شرقی باشند یا غربی باشند.

باید شما توجه بکنید که انجمنهای اسلامی طوری باشند، اشخاصی باشند، که آزمایش شده باشند، سوابق آنها معلوم باشد، کارهایی که

قبل از انقلاب می کردند معلوم باشد، کارهائی که بعد از انقلاب کرده اند معلوم باشد که - خدای نخواستہ - در انجمنهای اسلامی یک وقت یک وضعی پیش نیاید که توجه شما سلب بشود از واقعیت و یک وقت ببینید که انجمن اسلامی هم گرایش پیدا کرده است به شرق یا گرایش پیدا کرده است به غرب.

در همه انجمنهای اسلامی این سفارش را من کرده ام مکرر.

و در انجمنهای اسلامی دانشگاهها، علم و صنعت، اهمیتش از همه جا بیشتر است و باید با تمام قدرت، با تمام توجه و با تمام بررسی، این معنا را شما پیگیر باشید که در انجمنهای اسلامی شما، اشخاص منحرف نباشد و بدانید که امروز چون نمی توانند به اسم غیر اسلام یک مسئله ای را عنوان کنند، با اسم اسلام درست می کنند.

همان منحرفین هم با اسم اسلام می خواهند مسائل خودشان را پخش کنند.

همان اشخاصی هم که اسلام را سد راه خودشان می دانند و با اسلام صد در صد مخالف هستند با اسم اسلام وارد میدان می شوند، نه اینکه وارد بشوند و بگویند ما مسلمان نیستیم، نه ، خطر آنها خیلی زیاد نیست.

خطر آنهایی که با اسم اسلام در ادارات، در دانشگاه ، در سایر ارگانهای دیگر، با اسم اسلام وارد می شوند و به اسلام اعتقاد ندارند بیشتر از خطر آنهایی است که اسلام را می گویند ما قبول نداریم و چهره شان واضح است، مردم از آنها احتراز می کنند و آنها نمی توانند یک خطر مهمی داشته باشند.

باید انجمنهای اسلامی و خصوصاً انجمنهای اسلامی دانشگاهها، توجه به این معنا را داشته باشند.

و باید اشخاصی که مامور انقلاب فرهنگی هستند باید در کار خودشان دقیق باشند و کوشا باشند که اشخاصی متعهد را پیدا بکنند و با مشورت آنها زودتر کارها را انجام بدهند که ان شاءالله، بتدریج این دانشگاه باز بشود و دانشگاهی باشد که برای خود ما باشد، نه دانشگاهی که ما را گرایش بدهد به خارج، چه در طرف چپ یا در طرف راست.

و من امیدوارم که این آقایانی که مامور این معنا هستند که انقلاب فرهنگی بکنند کمک بشوند از اشخاصی که توجه به مسائل دارند، اشخاصی که به اسلام و به کشور خودشان عقیده دارند و گرایش غربی و شرقی ندارند به اینها کمک کنند.

آنها هم، همان طوری که قبلاً، به آنها تذکر داده ام، دعوت کنند از اینها که ان شاءالله، بزودی این مطلب حاصل بشود و ما یک دانشگاه اسلامی داشته باشیم؟ که در فکر این باشد که این ملت را از این مشکلاتی که تاکنون پیدا کرده است نجات بدهند.